

PROCEDURA KLASYFIKACJI RYZYKA W DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

1. CEL PROCEDURY

Celem procedury jest ujednolicenie zasad kategoryzacji przedsiębiorców, obiektywnej oceny poziomu ryzyka oraz przejrzystości działań organu wobec przedsiębiorców objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Zgorzelcu.

Zasady określone w niniejszym dokumencie nie obejmują kontroli dotyczących bezpieczeństwa żywności i żywienia, które regulowane są odrębnymi zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

2. PODSTAWA PRAWNA

Przedstawiony schemat stanowi realizację obowiązków wynikających z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1480 z późn. zm.). Art. 47 ust. 1 zobowiązuje organy kontroli do udostępnienia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej schematu klasyfikacji ryzyka w działalności kontrolnej, natomiast art. 55a określa maksymalną częstotliwość kontroli wobec przedsiębiorców zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii ryzyka.

3. ZAKRES STOSOWANIA

Obejmuje kontrolę w poniższych obszarach:

- a) higieny pracy;
- b) epidemiologii;
- c) oświaty zdrowotnej, promocji zdrowia i higieny dzieci i młodzieży;
- d) higieny komunalnej.

Szczegółowe zasady klasyfikacji ryzyka, w tym opis kryteriów punktowych i przykładów ich stosowania, zostały określone w załącznikach nr 1-7 do niniejszej procedury.

Załączniki stanowią integralną część procedury i zawierają szczegółowe wytyczne właściwe dla poszczególnych obszarów nadzoru.

4. DEFINICJE

Analiza ryzyka – proces identyfikacji, oceny i klasyfikacji zagrożeń zdrowotnych związanych z prowadzoną działalnością.

Kategoria ryzyka – poziom ryzyka przypisany przedsiębiorcy, determinujący częstotliwość i zakres kontroli.

Zagrożenie – potencjalna możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

5. KRYTERIA ANALIZY RYZYKA

Ocena ryzyka dokonywana jest przed tworzeniem rocznych planów kontroli oraz w każdym przypadku aktualizacji danych o przedsiębiorcy.

Kategoryzacja przedsiębiorców prowadzona jest w oparciu o analizę ryzyka, uwzględniającą charakter działalności oraz potencjalne zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Szczegółowe kryteria oceny ryzyka dla poszczególnych obszarów nadzoru sanitarnego zostały opracowane w załącznikach nr 1-7 do niniejszej procedury i stanowią ich integralną część.

Przy dokonywaniu analizy ryzyka należy w szczególności uwzględnić:

- a) rodzaj prowadzonej działalności, w tym charakter wykonywanych procesów oraz stopień kontaktu z konsumentem;

- b) charakter i skalę potencjalnych zagrożeń zdrowotnych, w szczególności zagrożeń biologicznych, chemicznych i fizycznych;
- c) historię zgodności z przepisami prawa, w tym wyniki wcześniejszych kontroli oraz sposób realizacji zaleceń pokontrolnych;
- d) częstotliwości oraz charakter skarg, wniosków i interwencji;
- e) organizację działalności oraz poziom nadzoru nad jej prowadzeniem.

Kryteria wskazane wyżej mają charakter ogólny i podlegają uszczegółowieniu w załącznikach do niniejszej procedury.

6. CZĘSTOTLIWOŚĆ KONTROLI

Poniższy schemat określa maksymalną częstotliwość kontroli zgodnie z art. 55 i 55a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1480 z późn. zm.): dla ryzyka niskiego – raz na 5 lat, dla ryzyka średniego – raz na 3 lata, dla ryzyka wysokiego – tak często, jak wymaga charakter zagrożenia. Nie stosuje się przedziałów czasu, aby zapewnić jednolite i zgodne z przepisami prawa stosowanie częstotliwości kontroli.

KATEGORIA RYZYKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ KONTROLI
WYSOKIE RYZYKO	Częstotliwość kontroli: tak często, jak to konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów, z uwzględnieniem wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz środków niezbędnych do jego ograniczenia
ŚREDNIE RYZYKO	Kontrola nie częściej niż raz w ciągu 3 lat
NISKIE RYZYKO	Kontrola nie częściej niż raz w ciągu 5 lat

7. ZWIĘKSZENIE CZĘSTOTLIWOŚCI KONTROLI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zgorzelcu może zwiększyć częstotliwość kontroli poza standardowym schematem, gdy istnieją uzasadnione przesłanki do dodatkowej weryfikacji. Takie sytuacje obejmują:

- a) **Zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska:**
 - wystąpienie lub podejrzenie zagrożenia,
 - zgłoszenie podmiotu rozpoczynającego działalność.
- b) **Naruszenia prawa i obowiązków przedsiębiorcy:**
 - stwierdzenie istotnych naruszeń przepisów prawa,
 - uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
 - konieczność sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych lub decyzji nakazujących usunięcie naruszeń prawa.
- c) **Wnioski z kontroli zewnętrznych i poleceń organów:**
 - wyniki kontroli organów zewnętrznych wskazują na potrzebę dodatkowej interwencji,
 - przepisy szczególne lub polecenia właściwych organów wymagają zwiększenia częstotliwości kontroli.

8. ZAWIADAMIANIE PRZEDSIĘBIORCY

Przedsiębiorca zostaje zawiadomiony o zamiarze wszczęcia kontroli zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców:

- a) zawiadomienie wysyła się nie wcześniej niż 30 dni i nie później niż 7 dni przed planowaną kontrolą.
- b) w przypadkach określonych przepisami, np. gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia, kontrola może być przeprowadzona bez uprzedzenia.

Zawiadomienie zawiera informacje o zakresie kontroli i podstawie prawnej jej przeprowadzenia tak, aby przedsiębiorca mógł się odpowiednio przygotować.

9. KONTROLE NIEPLANOWANE

Kontrole nieplanowane przeprowadzane są niezależnie od kategorii ryzyka w szczególności w przypadkach:

- a) skarg lub zgłoszeń od obywateli,
- b) postępowań prowadzonych przez PPIS w związku z interwencjami,
- c) wystąpienia lub podejrzenia zagrożeń zdrowotnych,
- d) weryfikacji wykonania zaleceń pokontrolnych,
- e) poleceń właściwych organów administracji,
- f) postępowań administracyjnych i egzekucyjnych (kontrole sprawdzające),
- g) zgłoszenia wypoczynku dzieci i młodzieży w bazie wypoczynku prowadzonej przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania,
- h) otrzymania z europejskich systemów RAPEX/Safety Gate, ICSMS, PENOnline, INTERACT PORTAL notyfikacji produktów, które są wprowadzane/udostępniane na rynku przez podmioty działające na terenie danego powiatu,
- i) podejrzenia wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- j) prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie,
- k) zgłoszeń zamiaru przystąpienia do prac polegających na zabezpieczeniu, usunięciu lub transporcie wyrobów zawierających azbest,
- l) przekazania przez zarządcę wodociągu nieprawidłowych wyników badania wody; wykonywane są wtedy kontrolne badania wody, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania, o których mowa w. rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Kontrole te wykonywane są niezwłocznie, niezależnie od kategorii ryzyka.

10. PUBLIKACJA I AKTUALIZACJA

Procedura jest publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej i podlega przeglądowi oraz aktualizacji na podstawie wyników kontroli, zmian w przepisach prawa oraz na podstawie analiz ryzyka. W przypadku zmian, aktualizacja analizy jest publikowana w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia kolejnej okresowej analizy zastępującej dotychczasową analizę zgodnie z art. 47 ust. 1a ustawy Prawo przedsiębiorców.

11. ZAŁĄCZNIKI

- a) Załącznik nr 1 – obszar produktów biobójczych;
- b) Załącznik nr 2 – obszar produktów kosmetycznych;
- c) Załącznik nr 3 – obszar substancji chemicznych i ich mieszanin;
- d) Załącznik nr 4 – obszar higieny pracy;
- e) Załącznik nr 5 – obszar higieny dzieci i młodzieży;
- f) Załącznik nr 6 – obszar higieny komunalnej, w tym bezpieczeństwa zdrowotnego wody;
- g) Załącznik nr 7 – obszar epidemiologii.